การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการ การจำเพลงที่มีคำสัมผัสและไม่มีคำสัมผัสของเด็กอายุ 7 ถึง 11 ปี

นางสาวสุกัญญา ทองเสงี่ยม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2538

ISBN 974-631-902-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16748827

A COMPARATIVE STUDY OF SEVEN TO ELEVEN YEARS OLD CHILDREN'S MEMORY OF RHYME AND NO-RHYME SONGS

MISS SUKUNYA TONGSANGEAM

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-902-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการ การจำเพลงที่มีคำสัมผัส และไม่มีคำสัมผัส ของเด็กอายุ 7 ถึง 11 ปี

โดย นางสาวสุกัญญา ทองเสงี่ยม

ภาควิชา จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ถุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมนึกชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

สุกัญญา ทองเสงี่ยม : การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการการจำเพลงที่มีคำสัมผัสและไม่มีคำสัมผัสของเด็กอายุ 7 ถึง 11 ปี (A COMPARATIVE STUDY OF SEVEN TO ELEVEN YEARS OLD CHILDREN'S MEMORY OF RHYME AND NO-RHYME SONGS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์, 142 หน้า. ISBN 974-631-903-7

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการ การจำเพลงที่มีคำสัมผัสและไม่มีคำสัมผัส รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการในการจำเพลงด้วยวิธีการประสานเป็นหน่วยเดียวกัน และการจำเพลงแบบอิสระของเด็กอายุ 7 ปี 9 ปี และ 11 ปี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี จำนวน 60 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กทั้ง 3 ระดับอายุ จำเพลงที่มีเนื้อเพลงที่มีคำสัมผัสได้ไม่แตกต่างจากเพลงที่มีเนื้อเพลงที่ไม่มีคำสัมผัส

2. เด็กทั้ง 3 ระดับอายุ มีการจำเพลงด้วยวิธีการประสานเป็นหน่วยเดียวกันมากกว่า การจำเพลงแบบอิสระในเพลงเก่า เพลงใหม่ เพลงเก่า/ทำนองใหม่ และเพลงใหม่/ทำนองเก่า ส่วนในเพลงสลับคู่ไม่พบว่าเด็กมีการจำแบบประสานเป็นหน่วยเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. การจำเพลงด้วยวิธีการประสานเป็นหน่วยเดียวกัน มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเมื่ออายุเพิ่มมากขึ้น

ภาควิชา จิตวิทยา ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ปีการศึกษา 2537 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C542909 : MAJOR DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY
KEY WORD: MEMORY / SONG / RHYME / NO-RHYME
SUKUNYA TONGSANGEAM : A COMPARATIVE STUDY OF SEVEN TO ELEVEN YEARS OLD CHILDREN'S MEMORY OF RHYME AND NO-RHYME SONGS. THESIS ADVISOR: ASSO. PROF. PENPILAI RITHAKANANONE, Ph.D. 142 pp. ISBN 974-631-902-7

The purposes of this research were to compare the development of seven to eleven years old children's memory of rhyme and no-rhyme songs and the integration of text and tune in their memory. The subjects comprised of 60 Prathomsuksa 2, 4 and 6 pupils of Anubarn Ratchaburi school.

The results showed that :

1. Rhyming and nonrhyming text did not effect children's memory of songs.
2. Children of the three age groups tended to integrate text and tune in their memory of old song, new song, old word with new tune, and new word with old tune. However, text and tune were not integrated in their memory of the mismatch songs.
3. Integration of text and tune of song tended to increase with age.

ภาควิชา จิตวิทยา ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ปีการศึกษา 2537 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือและความกรุณาอย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในโอกาสนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และวิธีดำเนินการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ณรุทธ์ สุทธิจิตต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นงลักษณ์ ประสพสุข และ อาจารย์ อรวรรณ บรรจงศิลป์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. คัคนางค์ มณีศรี ที่ได้ให้คำแนะนำในการหาความตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ สมัย จุลคีรี ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลราชบุรี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ถวัลย์ นิลสุวรรณ์ ครูใหญ่โรงเรียนวัดบางลี่ และคุณครูทุก ๆ ท่าน ของโรงเรียนวัดบางลี่ ที่อำนวยความสะดวกในการศึกษานำร่อง

ขอขอบคุณ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 , 4 และ 6 ของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนวัดบางลี่ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณสุรัตน์ รุ่งอารี เพื่อนที่ดียิ่งที่เป็นผู้ช่วยวิจัยและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา

ขอขอบคุณ คุณเฉลิมชัย สีตะระโส คุณชัชวาล อรรถกิจโกศล คุณพรเทพ วิชชุชัยชาญ คุณปาริชาติ จิตรศาลา น้องๆ ที่ช่วยเหลือในการสร้างเครื่องมือ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุดขอระลึกถึง พระคุณของบำและแม่ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ความเข้าใจ ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นและกำลังใจ ให้ผู้วิจัยก้าวมาถึงจุดนี้

สุกัญญา ทองเสงี่ยม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ

สารบัญตาราง ..... ฌ

สารบัญแผนภาพ ..... ฎ

บทที่

1 บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 4

วัตถุประสงค์ในการวิจัย..... 34

สมมติฐานในการวิจัย..... 34

คำจำกัดความในการวิจัย..... 35

ขอบเขตของการวิจัย..... 36

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 37

2 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล 38

กลุ่มตัวอย่าง..... 38

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 39

อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย..... 42

วิธีดำเนินการวิจัยและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 42

การวิเคราะห์ข้อมูล..... 59

3 ผลการวิจัย 60

4 การอภิปรายผลการวิจัย 77

5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ 86

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

รายการอ้างอิง 91
ภาคผนวก 96
ภาคผนวก ก. 97
ภาคผนวก ข. 100
ภาคผนวก ค. 101
ภาคผนวก ง. 102
ประวัติผู้เขียน 142

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

1 ความแตกต่างของความจำระยะสั้นและความจำระยะยาว..... 10

2 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อเพลงและทำนองเพลงในลักษณะต่าง ๆ..... 32

3 แสดงลักษณะของเพลงต่าง ๆ ทั้ง 5 ชนิด..... 40

4 แสดงลักษณะของการบันทึกเพลงลงแถบเสียง ทั้งในเพลงที่มีคำสัมผัส และไม่มีคำสัมผัส..... 46

5 แสดงลำดับในช่วงของการทดสอบตามสภาพของเพลง ที่ใช้ทดสอบตามระดับอายุ..... 51

6 แสดงลำดับของเพลงมาตรฐานทั้ง 3 เพลงตามลำดับของกลุ่มตัวอย่าง..... 52

7 แสดงลำดับการเสนอเพลงและขั้นตอนการเสนอเพลงในลักษณะต่าง ๆ..... 55

8 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนของเพลงทั้ง 5 ชนิด ในคำตอบที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง..... 58

9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสัดส่วนคะแนนการจำเพลงทั้ง 5 ชนิด ในคำตอบ 3 คำตอบ ของเด็กอายุ 7-11 ปี..... 61

10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสัดส่วนคะแนนการจำเพลงที่มีคำสัมผัส และไม่มีคำสัมผัส 64

11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ ของค่าเฉลี่ยของสัดส่วนคะแนนการจำเพลงที่มีคำสัมผัสและไม่มีคำสัมผัสในคำตอบที่ถูกต้องของเด็กอายุ 7 ปี 9 ปี และ 11 ปี..... 66

12 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ของค่าเฉลี่ยของสัดส่วนคะแนนการจำเพลงที่มีคำสัมผัส และไม่มีคำสัมผัส ของเด็กอายุ 7 ปี 9 ปี และ 11 ปี ด้วยวิธีการของ Tukey..... 67

13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ ของค่าเฉลี่ยของสัดส่วนคะแนนในคำตอบที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้อง ในเพลงเก่าของเด็กอายุ 7 ปี 9 ปี และ 11 ปี..... 68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ ของค่าเฉลี่ยของสัดส่วนคะแนนในคำตอบที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้อง ในเพลงใหม่ของเด็กอายุ 7 ปี 9 ปี และ 11 ปี..... 69

15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ ของค่าเฉลี่ยของสัดส่วนคะแนนในคำตอบที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้อง ในเพลงสลับคู่ของเด็กอายุ 7 ปี 9 ปี และ 11 ปี..... 71

16 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างกลุ่มอายุทั้ง 3 กลุ่ม ในเพลงสลับคู่ ด้วยวิธีการของ Tukey..... 72

17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ ของค่าเฉลี่ยของสัดส่วนคะแนนในคำตอบที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง ในเพลงเก่า/ทำนองใหม่ ของเด็กอายุ 7 ปี 9 ปี และ 11 ปี..... 73

18 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ของค่าเฉลี่ยของสัดส่วนคะแนนการจำเพลงเก่า/ทำนองใหม่ ด้วยวิธีการของ Tukey..... 74

19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ ของค่าเฉลี่ยของสัดส่วนคะแนนในคำตอบที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้อง ในเพลงใหม่/ทำนองเก่าของเด็กอายุ 7 ปี 9 ปี และ 11 ปี..... 75

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	แสดงเครือข่ายของประพจน์	12
2	แสดงโครงสร้างของระบบความจำ	19
3	แสดงองค์ประกอบของความจำ	20
4	แสดงแผ่นกระดาษคำตอบ	41
5	แสดงการจัดห้องทดสอบ	48
6	แผนภูมิแท่งแสดงค่าเฉลี่ย ของสัดส่วนคำตอบที่ถูกต้องในเพลงทั้ง 5 ชนิด ของเด็กอายุ 7 ปี 9 ปี และ 11 ปี	63
8	กราฟเส้นแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่าง อายุและชนิดของคำตอบ ในการจำเพลงใหม่ของเด็กอายุ 7 ปี 9 ปี และ 11 ปี	70
9	กราฟเส้นแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่าง อายุและชนิดของคำตอบ ในการจำเพลงใหม่/ทำนองเก่า ของเด็กอายุ 7 ปี 9 ปี และ 11 ปี	76
7	แผนภูมิแท่งแสดงค่าเฉลี่ยของสัดส่วนคะแนน การจำเพลงที่มีคำสัมผัส และไม่มีคำสัมผัส ของเด็กอายุ 7 ปี 9 ปี และ 11 ปี	75